

Statens haverikommission
Swedish Accident Investigation Board

ISSN 1400-5719

Rapport RL 2005:17

**Olycka med flygplanet SE-KIL
på Stockholm/Barkarby flygplats, AB län,
den 7 mars 2005**

Dnr L-05/05

SHK undersöker olyckor och tillbud från säkerhetssynpunkt. Syftet med undersökningarna är att liknande händelser skall undvikas i framtiden. SHK:s undersökningar syftar däremot inte till att fördela skuld eller ansvar.

Det står var och en fritt att, med angivande av källan, för publicering eller annat ändamål använda allt material i denna rapport.

Rapporten finns även på vår webbplats: www.havkom.se

2005-08-23

L-05/05

Luftfartsstyrelsen

601 73 NORRKÖPING

Rapport RL 2005:17

Statens haverikommission har undersökt en olycka som inträffade den 7 mars 2005, på Stockholm/Barkarby flygplats, AB län, med ett flygplan med registreringsbeteckningen SE-KIL.

Statens haverikommission överlämnar härmed enligt 14 § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor en rapport över undersökningen.

Göran Rosvall

Sakari Havbrandt

Bilaga 1

Utdrag ur cert.reg. beträffande föraren (endast till Luftfartsstyrelsen)

Rapport RL 2005:17

L-05/05

Rapporten färdigställd 2005-08-23

<i>Luftfartyg: registrering, typ</i>	SE-KIL, PIPER PA-28-161
<i>Klass, luftvärdighet</i>	Normal, gällande luftvärdighetsbevis
<i>Ägare</i>	B N Flyg & Maskin AB
<i>Tidpunkt för händelsen</i>	2005-03-07, kl. 1145 i dagsljus Anm: All tidsangivelse avser svensk normaltid (UTC + 1 timme)
<i>Plats</i>	Stockholm/Barkarby flygplats, AB län, (pos 5925N 01753E; 15 m över havet)
<i>Typ av flygning</i>	Skolflygning
<i>Väder</i>	Enligt Bromma ATIS: vind 320°/5 knop, sikt > 10 km, inga moln, temp. 3 °C, QNH 1017 hPa
<i>Antal ombord: besättning</i>	1
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Andra skador</i>	Inga, ingen miljöpåverkan
<i>Föraren:</i>	
<i>Kön, ålder, certifikat</i>	Man, 63 år, elevtillstånd
<i>Total flygtid</i>	20 timmar, allt på typen
<i>Flygtid senaste 90 dagarna</i>	10 timmar
<i>Antal landningar senaste 90 dagarna</i>	72
<i>Läraren:</i>	
<i>Kön, ålder, certifikat</i>	Man, 63 år, B-certifikat, lärarbehörighet
<i>Total flygtid</i>	> 17 300 timmar

Statens haverikommission (SHK) underrättades den 7 mars 2005 om att en olycka med ett flygplan med registreringsbeteckningen SE-KIL inträffat på Stockholm/Barkarby flygplats, AB län, samma dag.

Olyckan har undersökts av SHK som företrätts av Göran Rosvall, ordförande och Sakari Havbrandt, utredningschef.

Undersökningen har följts av Luftfartsstyrelsen genom Magnus Axelson.

Händelseförlopp m.m.

Barkarby flygplats är en före detta militär flygplats med en hårdgjord bana med dimensionerna 2000 x 40 m. Banan har en vertikal krökning som innebär att banans ändar ligger några meter lägre än banans mitt. För civilt bruk användes vid tillfället 990 m av banans östra del som flygplats. Banans västra del används för andra ändamål, t.ex. övningsplats för bilkörning.

Både landningsbanan och övningsplatsen var snöröjda, men det förekom större och mindre fläckar av snö och is på asfalten. Mellan områdena fanns ett ungefär 50 m långt område som inte var snöröjt och med snövallar som hade en höjd av 1–1,5 m. Eftersom marken var snötäckt var banmarkeringar och tröskelmarkeringar inte särskilt framträdande i förhållande till den snöröjda asfaltsytan. (Se bild på nästa sida.)

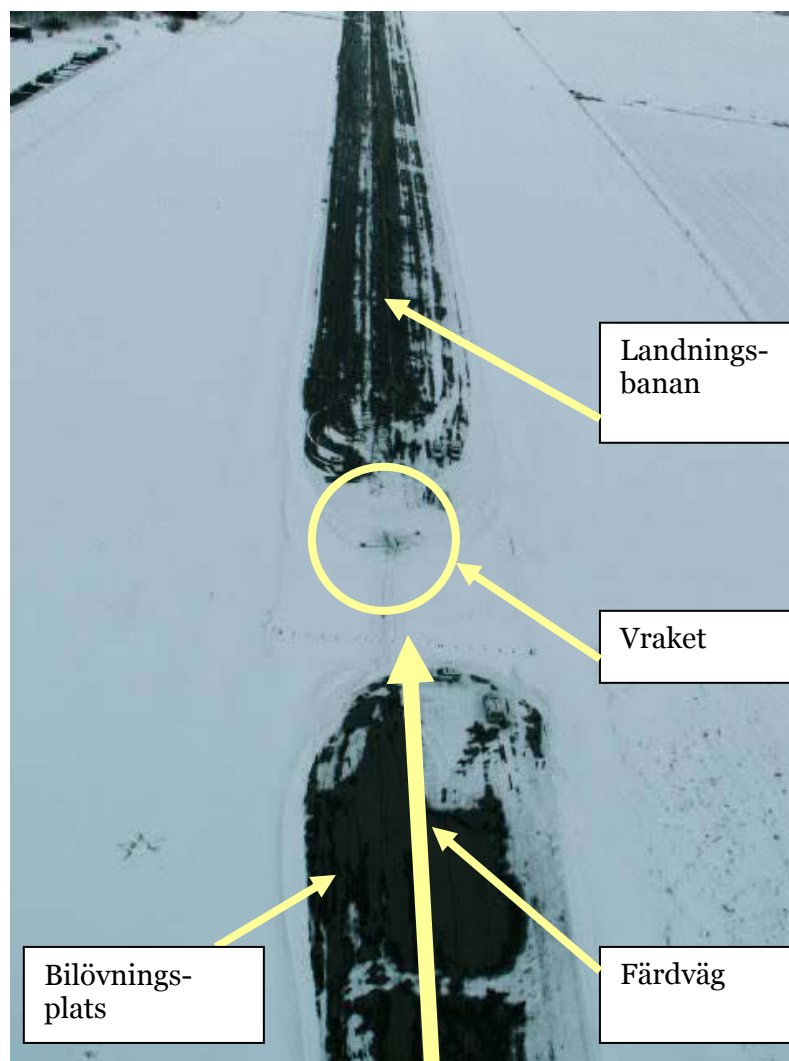
Eleven, som tidigare under sin utbildning hade gjort tre flygpas i enkelkommando, hade under förmiddagen flugit ett pass omfattande ungefär 10 bedömningslandningar med lärare. Efter en timmes vila var avsikten att utföra åtta bedömningslandningar i enkelkommando.

Föraren startade på bana 06 och steg till utgångsläge för en bedömningslandning. Avsikten var att landa på bana 06 och sedan dra på för att åter starta.

Under inflygningen kom föraren att koncentrera blicken på övningsplatsen varvid han gjorde en normal sättnings relativt långt in på bilövningsplatsen. Han uppmärksammade inte den mellanliggande snövallen i tid utan kom att rulla rakt in i den.

Föraren, som var oskadd, kunde själv lämna flygplanet, vilket fick skador på motor, propeller, höger vinge och samtliga landställ.

Läraren stod vid banans slut, men hade i flygningens slutfas inte visuell kontakt med flygplanet p.g.a. banans krökning.

Utlåtande

Det faktum att de två snöröjda ytorna hade ett liknande utseende och att ban- och tröskelmarkeringar syntes dåligt i den snötäckt terrängen innebär att det blev svårt att avgöra vilken som var landningsbanan. Det räckte alltså inte med att se på ytorna, man måste veta vilken yta som var rätt genom de geografiska förhållandena.

Det är väl känt att avståndsbedömningar och uppfattandet av kontraster försvåras i områden med mycket snö. Detta kan ha lett till att föraren till en början uppfattade snövallarna som snöfläckar på banan när han hade landat.

Olyckan orsakades av att eleven landade på en övningsplats som liknade den avsedda banan.